

Mødet den 20. August 1914.

Fraværende: Harald Jensen, Mousten og Vetli.

1. (J. Nr. 236—1914). Cirkulære af 8. August 1914 fra Indenrigsministeriet angaaende **Understøttelse til indkaldte Værnepligtiges Familier** i Henhold til midlertidig Lov Nr. 162 af 7. Aug. 1914 om Statstilskud til de kommunale Hjælpekasser.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 211—1914). Cirkulære af 27. Juni 1914 fra Landbrugsministeriet angaaende Loven af 13. Juni 1914 om **Oprettelse af Husmandsbrug**.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 239—1914). Cirkulære af 8. August 1914 fra Indenrigsministeriet angaaende **Hjemsendelse af danske Sømænd fra Udlandet**.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 25⁴—1914). Skrivelse af 29. Juli 1914 fra Indenrigsministeriet om, at Ministeriet ikke har kunnet bevilge det af N. C. Nielsen, Frederiksgade 79, indsendte **Andragende om Beværternæring med Ret til Udskænkning af stærke Drikke**.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 25³—1914). Skrivelse af 24. Juli 1914 fra Indenrigsministeriet om, at Ministeriet er sindet at meddele Interessentskabet »Bocken«, Guldsmidgade 1, **Bevilling til Beværtning med Ret til**

Udskænkning af stærke Drikke, mod at 2 Beværtere i Aarhus overfor Magistraten erklærer sig villige til for bestandig at nedlægge deres Adkomst til saadan Beværtning i Aarhus.

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 237—1914). Beretning og Regnskab for **Christian den Niendes Børnehjem** for 1913—14.

Til Efterretning.

7. (J. Nr. 23¹⁰—1914). Beretning om **Alderdomsunderstøttelsen** i Aarhus for 1913—14.

Til Efterretning.

8. (J. Nr. 38—1914). Beretning om **Understøttelsen til Børn af Enker** i Aarhus for 1913—14.

Til Efterretning.

9. (J. Nr. 222—1914). Meddelelse fra Budgetudvalget om, at det i Henhold til derom indgivet Andragende har bevilget **Sejlkлубben »Bugten« et Præmiebeløb** paa 100 Kr.

Til Efterretning.

10. Andragende fra **Skanderborg Børnehjem** om sædvanligt Bidrag.

100 Kr. bevilgedes.

11. (J. Nr. 59—1914). Fra de kommunale Revisorer forelaa følgende **Erklæring over A/S Aarhus elektriske Sporvejs Regnskab for 1913:**

»Ved Skrivelse af 30. April 1914 har Byraadet anmodet Kommunens kritiske Revisorer om at gennemgaa det med Skrivelsen følgende Regnskab for A/S Aarhus elektriske Sporvej for Aaret 1913 og derefter fremsætte de Bemærkninger, vi maatte finde Anledning til.

Idet vi hermed tilbagesende Regnskabet og det dermed fulgte Eksemplar af Overenskomst mellem Kommunen og Sporvejselskabet og Selskabets af Byraadet godkendte Love, skal vi tillade os at udtale, at en Kritik af det fremsendte

Regnskab efter Forholdets Natur vilde være en Fortolkning af Kontrakt, hvortil vi savne Kompetence, men at vi dog som Kommunens Tilidsmænd mene at kunne bemærke følgende:

1. Det fremgaar af Driftskonto, at der af Driftsindtægten er anvendt til Forstærkning og Forøgelse af Sporet paa Clemensbro Kr. 3678,88. I Henhold til Selskabets Love burde dette Beløb efter vor Formening være debiteret Reserve- og Fornyelsesfonden. Denne Posteringsmaade vilde dog havde bevirket, at der i Mod-sætning til, hvad der formentlig er sket, skulde have været betalt Tantiemer ogsaa af dette Beløb. Hvor stort et Beløb disse vilde have andraget, kan vi ikke udtale os om, da vi ikke kende Selskabets Kontrakter med de tantiemeydende.

2. Paa Anlægskontoen er afskrevet Kr. 1800,98. Nogen Hjæmmel herfor ses der ikke at være i Loven, og Regnskabet giver ingen Oplysning om Motiverne. Hvis Afskrivningen kun er sket for at bringe Anlægs- og Inventar Konto i Overenstemmelse med Aktiekapital Konto og Konto for Obligationslaan, kan der vel næppe gøres rimelig Indvending derimod.

3. Til Amortisationsfonden er i 1913, ligesom i de fire foregaaende Aar, henlagt væsentligt mere end det i Lovens § 25 fastsatte Beløb; men dette er formentlig sket i Henhold til særlig Overenskomst med Byraadet, hvorom det tilsendte Materiale ikke giver Oplysning.

4. Reserve- og Fornyelsesfonden. Der er i de forløbne 10 Driftsaar ikke afholdt nogen Udgift paa denne Konto, der aarligt er vokset med den i Lovene stipulerede Henlæggelse, og i 1913 er den tillige, ligesom i 1911 og 1912

blevet tillagt Renter. I Aarene forud for 1911 er der ikke tillagt Renter, og det er vel tvivlsomt, om der er Hjemmel for denne Renteberegning i Lovene; men maaske har Byraadet, ved ikke tidligere at gøre Indsigelse, akkviesceret med den nyere Beregningsmaade.

A a r h u s, 17. Juli 1914.

A. Sneum. H. P. Henriksen.

Jeg ønsker dog at bemærke, at jeg ikke kan tiltræde ovenstaaende Erklærings sidste 3 Linier.

A. Sneum.«

F o r m a n d e n udtalte, at Revisorerne i Erklæringen havde peget paa de samme Punkter, som havde vakt Opmærksomhed i Byraadet, og som ogsaa var blevet drøftede i Selskabets Bestyrelse. Hvad der blev sagt i denne, var ikke offentligt tilgængeligt, og Bestyrelsens enkelte Medlemmer var altsaa heller ikke berettigede til at meddele, hvad der var foregaaet, derfor kunde de af Byraadet valgte 2 Medlemmer — som jo iøvrigt var Mindretal indenfor Bestyrelsen og saaledes intet Ansvar kunde have — ej heller meddele, hvorledes de havde stemt i hvert enkelt Tilfælde. Taleren oplæste dernæst Erklæringens 1. Punkt og bemærkede derom, at det maatte bero paa et rent Skøn, hvad der maatte betragtes som ordinær eller ekstraordinær Vedligeholdelse, at det paagældende Beløb, godt 3600 Kr., ikke var synderligt stort, og at det næppe kunde siges, at Selskabet ikke paa dette Punkt maatte være raadende over Forholdende. Han oplæste dernæst Erklæringens 2. Punkt og tilføjede, at der for Selskabet var det særlige Forhold, at det havde en forholdsvis ringe Aktiekapital og et meget stort Obligationslaan, idet Selskabet ikke havde ment det rigtigt at for-

øge Aktiekapitalen, men derimod Obligationslaanet, der jo ogsaa forrentedes med et mindre Beløb, end der ordinært vilde blive givet i Aktieudbytte. Det, der var sket, var da, at Selskabet havde søgt at bringe Anlægskontoen ned, saa den stemmede med Aktiekapitalen plus Obligationslaanet, og det havde Selskabet Ret til. Til Erklæringens 3. Punkt, som Taleren ogsaa oplæste, bemærkede han, at den større Henlæggelse til Amortisationsfonden beroede paa den særlige Overenskomst, der var blevet afsluttet i Anledning af Landsudstillingen i 1909. Ligeledes oplæste Taleren Erklæringens 4. Punkt, hvortil han udtalte, at det vel nok var tvivlsomt, om det var rigtigt, efter at denne Fond havde naaet sin Størrelse, at henlægge Renter til den, og han foreslog derfor at henstille til Selskabets Bestyrelse ved kommende Regnskaber ikke at godskrive Fonden Renter. For det paagældende Aar var Beløbet saa ringe, at der ikke var Grund til at forlange Regnskabet ændret. Alt i alt vilde det rimeligste være at slutte Sagen med at gøre denne Henstilling.

Møller glædede sig over, at de kritiske Revisorer havde givet Byraadet Ret i de kritiske Bemærkninger, det havde udtalt, da Sagen sidst forelaa. Det var meget rigtigt, at et Aktieselskab havde Ret til at konsolidere sig ved Afskrivninger, naar andres Ret ikke blev gaaet for nær, men det var dog saaledes, at Sporvejsselskabet havde taget lidt vel rigeligt for sig. Der havde derfor sikkert intet været i Vejen for, at der kunde være blevet et passende Udbytte til Kommunen. Selvfølgelig var det forkert at tilskrive Reservefonden Renter, naar den havde naaet sin stipulerede Højde. Forøvrigt var det uforstaaeligt, hvad man havde en Reserve- og Fornylsesfond,

naar der ikke blev brugt af den. Taleren kunde tænke sig, at man nedsatte et særligt Udvalg til at forhandle med Selskabets Bestyrelse om en Tilbagebetaling af noget af det, der var afskrevet for meget, men maaske kunde man ogsaa nøjes med at henstille, at der ikke fremtidig blev afskrevet saa meget. Sluttelig henstillede Taleren til Byraadets 2 Repræsentanter i Bestyrelsen, at de næste Gang søgte at faa noget mere Indflydelse, end de syntes at have haft denne Gang.

Formanden bemærkede, at der for saa vidt intet var i Vejen for at nedsætte det af Hr. Møller omtalte Udvalg, men at det dog drejede sig om saa smaa Beløb, at Udbyttet næppe blev større for det.

Jakob Jensen anbefalede Formandens Forslag, da han ikke tvivlede om, at Bestyrelsen vilde følge Byraadets Henstilling. Skulde den ikke gøre det, kunde man tage Sagen op næste Aar.

Møller bemærkede overfor Formanden, at man sidste Aar intet Udbytte havde faaet, uagtet Fortjenesten var 80000 Kr., medens man for 1909 fik 2500 Kr., skønt Fortjenesten da kun havde været 60000 Kr. Det var altsaa ikke helt smaa Beløb, det drejede sig om.

Formanden hævdede, at Henlæggelserne i hvert Fald ikke svarede til den af Hr. Møller anførte Difference.

Toges til Efterretning, idet det vedtoges at henstille til Selskabets Bestyrelse ved fremtidige Regnskabers Aflæggelse at tage under Overvejelse, at Henlæggelserne til de forskellige Fond ikke sker i saa stort Omfang som i det foreliggende Regnskab.

12. (J. Nr. 213—1914). Forslag fra Kirkegaardsbestyrelsen til **Instrukser for Stadsgartneren, Overgraveren og Begravelseskontoret.**

F o r m a n d e n udtalte, at Begravelsesvæsenet hidtil var blevet bestyret af Begravelseskontoret med Assistance af Overgraveren, dog at denne i forskellige Forhold havde indtaget en selvstændig Stilling, og at Gartnerarbejdet var blevet varetaget ved Udbydelse i Entreprise. For 2—3 Aar siden havde man imidlertid ansat en Stadsgartner, der skulde have med de Omraader at gøre, hvor der var Gartnerarbejde, altsaa ogsaa med Kirkegaardene. Stadsgartneren skulde sortere direkte under Byraadet og være til Raadighed for de forskellige Udvalg. Dermed var det tidligere Forhold vedrørende Begravelsesvæsenet blevet noget forandret, og samtidig havde Kommunebogholderen henledet Opmærksomheden paa, at Bogholderiet var saa overbebyrdet, at det ikke længere kunde varetage Tilsynet med Begravelseskontoret. Endelig havde Ministeriet for nogen Tid siden stadfæstet en ny Vedtægt for Begravelsesvæsenet. Alt tilsammen bevirkede, at der maatte træffes en ny Ordning for Ledelsen af Begravelsesvæsenet, men det havde været ret vanskeligt at finde, hvorledes de forskellige Funktionærer skulde stilles overfor hinanden, og det var da heller ikke sikkert, at Kirkegaardsbestyrelsen ved de nu foreliggende Forslag havde fundet det rette, skønt den vel nok var kommet det saa nær som i Øjeblikket muligt. Meningen var at lade Kontoret have hele den kontormæssige Ledelse af Begravelsesvæsenet, men ogsaa kun den, medens Stadsgartneren skulde lede den havemæssige, derunder Vedligeholdelsen og de ny Arbejder, der blev at foretage. Stadsgartneren havde selv ment det rigtigt,

at hele Begravelsesvæsenet blev henlagt under ham, saaledes at han blev en Slags Direktør for det, men Kirkegaardsbestyrelsen havde ikke ment at kunne gaa ind paa en saa radikal Omordning, ogsaa fordi Stadsgartneren derved vilde blive anderledes stillet overfor Begravelsesvæsenet end overfor de andre Omraader, han havde med at gøre. Forskellige personlige Forhold gjorde det vist nok ogsaa nødvendigt, at man gik til den nu foreslaaede Tredeling, hvorefter Kontoret ledede den kontormæssige Side, Stadsgartneren den have-mæssige og Overgraven, der i visse Forhold skulde sortere under Stadsgartneren, Gravgravningen og forskellige andre Ting. Taleren bad Byraadet om at betragte Forslaget som et foreløbigt Udkast, saaledes at det blev underkastet to Behandlinger. Hvis man i det væsentlige kunde gaa ind paa Forslaget, vilde der desværre straks være at foretage enkelte mindre Ændringer i den ny Vedtægt, dels at Begravelseskontoret blev ledet af en selvstændig Kontorbestyrer og ikke kom til at sortere under Bogholderiet, og dels at Ordenens Opretholdelse paa Kirkegaardene blev varetaget af Stadsgartneren og ikke som efter Vedtægten af Overgraveren. Dette sidste havde Kirkegaardsbestyrelsen ment rigtigst, men Taleren stillede sig personligt dog i saa Henseende noget tvivlende og skulde intet væsentligt have at indvende, hvis Overholdelsen af Ordenen forblev hos Overgraveren.

J a k o b J e n s e n fandt det kedeligt, at man allerede skulde til at forandre den ny Begravelsesvedtægt. Han forstod, at der havde været Vanskeligheder ved at faa Forholdet ordnet; men den største Vanskelighed havde vist været, at Begravelseskontoret skulde have en særlig Besty-

rer. Den foreslaaede Ændring tiltalte ikke Taleren, som dog ikke skulde stille noget Ændringsforslag, fordi han ikke følte sig i Stand til at sætte sine Ideer igennem i det nuværende Byraad. Siden Højre var blevet Flertal i Byraadet, var man kommet ind paa at faa flere og flere Embedsmænd og større og større Lønninger.

F o r m a n d e n ansaa det for givet, at Ledelsen af Begravelsesvæsenets Kontor maatte bort fra Kommunebogholderen, da denne var saa overbebyrdet, at han ikke kunde passe Begravelsesvæsenet ved Siden af Bogholderiet. Begravelsesvæsenet maatte derfor have sin særlige Kontorbestyrer. Hvorledes man skulde stille sig med Hensyn til Lønningen, var en Sag for sig.

S i m o n s e n skulde indrømme, at det maaske nok forholdt sig, som Hr. Jakob Jensen sagde, at der intet var at stille op, men vilde dog ikke opgive Modstanden lige straks. Taleren kunde ikke stemme for Forslaget, fordi det var bygget paa et forkert Princip, og han forudsaa, at det vilde føre til et evigt Spektakel, hvis det blev vedtaget. Efter Forslaget forbeholdt Kirkegaardsbestyrelsen sig at være øverste Myndighed, men den skulde have Indstillinger fra 3 forskellige Sider, der stærkt tangerede hinanden. Forslaget sammenblandede i det hele taget de enkelte Sager saaledes, at der vilde blive ganske uhyggelige Forhold. Det maatte være saaledes, at kun én Mand havde Ledelsen. Det var underligt, at Bestyrelsen af de mange Klager særlig over Forholdene paa Nordre Kirkegaard ikke havde kunnet se, at man kun burde have een at holde sig til. Meget gjorde, at Taleren ikke kunde stemme for Forslaget, men han skulde ikke spille mange

Ord paa Sagen, da der jo intet var at gøre, naar man ikke vilde ind paa Tanken om at overlade Ledelsen til en enkelt Mand.

M i k a e l J o h a n s e n havde ikke troet, at denne Sag skulde laves politisk, hvad Hr. Jakob Jensen imidlertid havde gjort. Hr. Jakob Jensen havde paastaaet, at Højre havde Flertal i Byraadet. Det passede desværre ikke; ellers havde meget sikkert set anderledes ud. Taleren vilde bede Hr. Jakob Jensen oplyse, hvad det var for Embedsmænd, Højre havde faaet ansat. Stads-gartneren var det i hvert Fald ikke. Havde man valgt den, som Højre havde stemt for, vilde der vist været sparet meget. Taleren var enig med Hr. Simonsen i, at det var uheldigt ikke at faa Begravelsesvæsenets Ledelse samlet hos een Mand, dog burde det næppe være den nuværende Stads-gartner, som vist ikke var praktisk nok dertil. Taleren kunde ikke være med til at vedtage Forslaget, uden at der blev ændret adskilligt i det.

J a k o b J e n s e n erindrede om, at alle i sin Tid havde været enige om, at man burde have et Stadsgartnerembede. Striden var først kommet, da Embedet skulde besættes. Naar Hr. Mikael Johansen ikke vidste, hvilke Embeder Højre havde lavet, skulde Taleren minde om, at der var blevet lige saa mange underordnede Funktionærer som før, uagtet Embedet som Bygnings- og Brandinspektør var blevet delt i to. De Krum-spring, der da var blevet lavet med Embedernes Opslag og Lønninger, var mere end morsomme. Naar Formanden mente, at Kommunebogholderen ikke kunde styre Begravelseskontoret, indsaa Taleren ikke, hvorledes det skulde gaa i de Byer, der var større end Aarhus. Var Bogholderen

overbebyrdet, kunde Kasseudvalget foreslaa at give ham en Fuldmægtig. Dette havde Udvalget imidlertid ikke gjort, hvorimod det for ikke længe siden havde gjort en 84—85 aarig Mand, en Olding, til Fuldmægtig. Taleren gad vide, om man havde til Hensigt at køre Bogholderen træt, for den Smule, man nu foreslog at befri ham for, var i Virkeligheden intet. Den bedste Maade at hjælpe Bogholderen paa var at give ham en ung, rask Mand til Fuldmægtig, det fortjente han, og det var nødvendigt for at faa velordnede Kontorforhold.

F o r m a n d e n fremhævede, at det meningsløse var at henlægge et Kontor, som intet mere havde med Bogholderiet at gøre end en hvilken som helst anden Administration, under Bogholderiet. Han kunde ganske tiltræde Tanken om at give Bogholderen en Fuldmægtig til Hjælp, og han vilde meget gerne gaa med til at henlægge hele Begravelsesvæsenet under en Direktør, men en saadan Ordning vilde blive dyrere og netop skabe flere Embeder.

P. P e t e r s e n undrede sig over, at man lejede Kontorlokaler i Mejlgade Nr. 4 og lod dem staa tomme, men lod Personalet paa Begravelseskontoret arbejde i et snævert og lummert Tagkammer i den gamle Provstegaard.

F o r m a n d e n gjorde opmærksom paa, at det af Hr. P. Petersen fremdragne Forhold ikke hørte hjemme under Behandlingen af de foreliggende Instrukser. Taleren ansaa det iøvrigt for heldigst, at Begravelseskontoret kom til at ligge ved Siden af Stadsgartnerens Kontor, for at den bedste Samvirken kunde finde Sted.

M i k a e l J o h a n s e n mente at erindre, at

det havde været Hr. Jakob Jensen selv, der først var kommet med Tanken om at dele Bygnings- og Brandinspektørembedet, ja endog at dele det i 3 Embeder. Senere havde yderligere Skoleudvalget antaget en særlig Bygningsinspektør, som aarlig kostede 7—800 Kr. Hr. Jakob Jensen havde talt om, at Kasseudvalget havde gjort en Olding til Fuldmægtig. Vedkommende Mand var imidlertid en af Byens dygtigste Embedsmænd og havde gjort et stort og udmærket Arbejde gennem Aarene ikke mindst i Ligningskommissionen. Hele Budgetudvalget havde været enigt om, hvis Taleren da erindrede rigtigt, at give denne Mand et Tillæg paa 200 Kr. og udnævne ham til Fuldmægtig. Dette var ikke at skaffe ny Embedsmænd. Kasseudvalget vilde gerne give Bogholderen al den Hjælp, han forlangte, men forøvrigt havde Bogholderen jo en udmærket dygtig Mand til Hjælp, og han blev vel næppe dygtigere, fordi han blev Fuldmægtig.

Jakob Jensen vidste, at Sagen nu stod paa, at man vilde have en Mand, som Taleren ikke kunde stemme paa, til det ny Embede som Kontorbestyrer. Da Embedet som Fattiginspektør skulde besættes, havde Højre ikke naaet sit Maal, skønt det gjorde alt muligt for at faa en vis Mand udnævnt.

Formanden bad Hr. Jakob Jensen holde sig til Sagen.

Jakob Jensen mente, at man maatte have Lov til at udtale sig. Det var politiske Partier, som bekæmpede hinanden.

Formanden bad atter Hr. Jakob Jensen indskrænke sig til at omtale den foreliggende Sag.

Jakob Jensen hævdede, at Højre var i Flertal i Byraadet. Flertallet dannede een Gruppe

og holdt sine Møder sammen. Naar Hr. Mikael Johansen havde anført, at Taleren havde villet have Delingen af Bygnings- og Brandinspektør-embedet anderledes, end den blev, var det ganske rigtigt, idet Taleren havde ønsket en mere praktisk Ordning. Det havde da ogsaa vist sig, at de Herrer ikke selv var tilfreds med det, de havde lavet. Det ene Embede blev opslaaet med en bestemt Gage, men da Ansøgningerne kom ind, forandrede man den.

Formanden maatte atter anmode Hr. Jakob Jensen om at holde sig til Sagen.

Jakob Jensen havde kun svaret Hr. Mikael Johansen.

Formanden vilde bede Hr. Jakob Jensen rette sig efter Formandens Afgørelse.

Jakob Jensen skulde da blot i Anledning af Hr. Mikael Johansens Udtalelse om, at Skoleudvalget havde antaget en særlig Bygningsinspektør, bemærke, at Højre havde Flertal i dette Udvalg.

N. Joh. Laursen havde ikke tænkt sig, at de 3 Regulativer kunde give Anledning til en Holmgang, der berørte næsten alt, hvad der var sket de sidste Aar, og han syntes ikke, der var nogen Brug for en egentlig Agitation i Øjeblikket, da der dog var 2—3 Aar til næste Valg. Naar Hr. Jakob Jensen ikke vilde stille Særforslag, fordi han ikke vidste, om han kunde føre noget bedre igennem, var det ikke helt rigtigt, for paa den Maade kunde et Mindretal jo aldrig komme videre. Mindretallets Opgave var jo netop at vise sin Dygtighed ved at stille bedre Forslag. Maaske var Aarsagen, at Hr. Jakob Jensen ikke havde noget godt Forslag, og saa var hans Fremgangsmaade jo ganske vist en bekvem

Maade at skjule dette paa. Taleren vilde foreslaa Hr. Jakob Jensen at komme frem med sit Forslag, hvis han da havde et, Hr. Mikael Johansen havde jo sagt, at han ikke var tilfreds med det foreliggende Forslag, saa der var altsaa en Mulighed for at faa noget andet gennemført. Hr. Jakob Jensen stod i det hele taget ikke overfor et sluttet Parti. Taleren skulde nu gaa over til det foreliggende Forslag og vilde pointere, at Regulativet bar Præg af de nuværende Forhold. Spørgsmaalet var da, om Kirkegaardsbestyrelsen havde fundet den rigtig Deling mellem de 3 Faktorer. Ligesom Formanden mente Taleren, at Ordenens Overholdelse paa Kirkegaardene maatte sortere under Overgraveren, saaledes at Stadsgartneren kun fik med den gartneriske Side at gøre. Ligeledes vilde Overgraveren vist ogsaa bedst kunne skønne over, hvilken Jord der skulde tages ind til Begravelse, altsaa fra hvilken Side Begravelserne skulde begynde. Kunde disse Ændringer gennemføres, var Tredelingen vist foretaget med Hensyntagen til alle Sider. Mulig vilde det være gavnligt at have en Direktør i Spidsen for det hele, men i Øjeblikket vilde en saadan Ordning næppe være praktisk. Der maatte i hvert Fald en Overgangstid til. For Tiden havde man jo en Tredeling, og Forretningerne var blevet ret godt bestridt.

Formanden maatte dog mene, at Stadsgartneren bedst kunde træffe Bestemmelse om Arealets Benyttelse, da denne Del af Administrationen jo stod i nær Forbindelse med den gartneriske Del. Tredelingen var ikke Talerens Ideal, men i Øjeblikket kunde man næppe finde nogen bedre Ordning.

Møller troede nok, at Hr. Jakob Jensens Regnekunst havde svigtet ham, naar han kunde paastaa, at Højre var i Flertal i Byraadet. Det faktiske Forhold var jo, at der intet egentligt Flertal var. Den Gruppe, hvortil Taleren hørte, talte 9 Medlemmer ganske som den socialdemokratiske. Dette vidste Hr. Jakob Jensen meget vel, saa han havde ikke Lov til Gang efter Gang at sige, at Højre havde Flertallet.

Jakob Jensen havde glædet sig over at høre, Hr. N. Joh. Laursen sige, at nu vilde han gaa over til at omtale Forslaget, efter at han havde talt om meget andet i lang Tid. Dette havde Hr. N. Joh. Laursen faaet Lov til. Det skulde interessere Taleren at faa at vide, hvem der var traadt ud af Højres Gruppe.

Møller bemærkede, at der ikke havde været mere end 9 Medlemmer i den borgerlige Gruppe.

N. Joh. Laursen havde først talt om det Ændringsforslag, som Hr. Jakob Jensen havde antydet at ligge inde med, og dernæst om selve Forslaget, hvilket alt var fuldt parlamentarisk.

Jakob Jensen hævdede, at Hr. N. Joh. Laursen meget godt vidste, at Talerens Udtalelse var vel begrundet, og at det vilde være Spild af Kræfter at arbejde for noget Ændringsforslag.

Magnus Nielsen var blevet forbavset over at se de 3 Regulativer komme frem uden at der samtidig kom Regulativer for Undergraverne, Ligbærerne og maaske flere. Blev Forslaget vedtaget, gad Taleren vide, hvem disse Funktionærer skulde sortere under. I sin Tid var der blevet udarbejdet Instrukser for alle, der havde med Begravelsesvæsenet at gøre, men nu kom der kun Forslag for de 3 Embeders Vedkommende, skønt det rigtigste vilde være at faa det hele ordnet paa

en Gang. Taleren fandt ikke Forslaget heldigt, saa det glædede ham, at det kunde komme til en anden Behandling, hvor der kunde stilles Ændringsforslag. Man maatte komme dertil, at een Mand ledede det hele. Dog vilde Stadsgartneren næppe være den rette Mand. En dygtig Gartner behøvede iøvrigt ikke at være en god Økonom, hvilket Stadsgartneren heller ikke havde vist sig at være. Man havde endnu ikke set noget fra den Side, uden det havde kostet mange Penge. Da de ny Takster var blevet gennemført, gav Kirkegaarden et stort Overskud i Stedet for som tidligere et stort Underskud, men nu var man oppe paa et alvorligt Minus igen.

F o r m a n d e n havde ikke villet bebyrde Byraadet med Instrukser for de underordnede Funktionærer. Det var vel rigtigt, at Kirkegaardenes Indtægt var gaaet noget ned, men det var, som ogsaa oplyst ved Budgetbehandlingen, paa Grund af rent ekstraordinære Udgifter. For indeværende Aar var der atter opført et lille Overskud.

Overgik til 2. Behandling. Ændringsforslag indkaldtes til næste Torsdag.

13. (J. Nr. 242—1914). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende **Omlægning af Skolebakken.**

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at der fra Stadsingeniøren forelaa 2 Planer, hvoraf Udvalget i Samraad med Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse anbefalede Plan I. Efter denne vilde Skolebakken blive en Fortsættelse af Kystvejen med regelmæssige Linier til Skolegade. Udgiften vilde blive 8000 Kr., hvoraf dog den største Del vilde blive refunderet af de byggende, kun en lille Del var Kommunen pligtig selv at afholde. Reguleringen af Vejens østlige Side foreslog man ud-

sat foreløbig, og endvidere henstillede man til Havneudvalget, naar Havnegade skulde omlægges, da at fortsætte, saaledes at der fra Mejlgedes Port til Spanien vilde blive en udmærket smuk Passage.

F o r m a n d e n syntes, det vilde være rimeligt, at Stadsgartneren fik Planen til Erklæring.

J a k o b J e n s e n bemærkede, at Planen i Realiteten blev vedtaget, da man gav Latinskolen Lov til at sløjfe Skolebakken ud for dens ny Bygning. Taleren havde intet imod at høre Stadsgartnerens Mening om Planen, men forhaabentlig vilde Resultatet blive, at Kystvejens Linie skulde føres igennem, og det var det, Indstillingen gik ud paa.

M ø l l e r udtalte, at det kun kunde forsinke at lade Stadsgartneren erklære sig om Planen, da der ikke kunde gøres anderledes end foreslaaet. Hvis det kunde nytte noget at tage Stadsgartneren med paa Raad, skulde Taleren intet have derimod, men det blev jo ikke anderledes end foreslaaet, og da de byggende pressede paa, vilde han henstille, at Planen blev vedtaget i Dag.

F o r m a n d e n skulde ikke fastholde sit Forslag.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 243—1914). Indstilling fra Brolægningsudvalget om **Udvidelse af Renovationspladsen ved Ringgaden** og Bemyndigelse til at lade udarbejde **Planer for en Forbrændingsanstalt.**

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at det Areal, der var blevet anvist i Mølleengen til Renovationsplads, snart vilde være opfyldt, og at Udvalget derfor indstillede, at Skovudvalget anviste $\frac{1}{2}$ ha til Udvidelse. I Forbindelse hermed indstillede Udvalget, at det fik Bemyndigelse til at lade ud-

arbejde Planer for en Forbrændingsanstalt for Dagrenovation. Det var Udvalgets Mening at lade Stadsingeniøren fremkomme med Forslag, som saa skulde drøftes med Brolægningsudvalget, Vandværksudvalget og Belysningsudvalget, saaledes at man kunde faa det Projekt frem, der gav den heldigste Løsning for Anvendelsen af Kraften fra Forbrændingen. Til Planens Udarbejdelse vilde nok medgaa et Par Aar.

J a k o b J e n s e n fandt det udmærket, at man i sin Tid havde fundet paa at lægge Renovationspladsen i Mølleengen, hvor der var Plads til Udvidelse, og hvor Terrænet alligevel skulde opfyldes. Han henstillede til Brolægningsudvalget at dække lidt Muldjord over den nuværende Renovationsplads, naar den ny var blevet anvist, saaledes at den atter kunde lejes ud. Man havde snart i 14 Aar arbejdet paa at faa en Forbrændingsanstalt, og Hr. Magnus Nielsens Udtalelse syntes at tyde paa, at det heller ikke hastede med den endnu, derfor var det dobbelt godt, at man havde valgt en Plads, der kunde udvides.

M a g n u s N i e l s e n spurgte, om Udvalget maatte have Lov til at bruge de Forskudspenge, det laa inde med, til Forarbejderne for Forbrændingsanstalten.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 192—1914). Andragende fra Foreningen »Aarhus blinde« angaaende **Udbetalingen af Understøttelse til blinde** i Henhold til Fattiglovens § 61.

C a r l L a u r s e n meddelte, at Andragendet gik ud paa, at Foreningen fik Tilladelse til at udbetale Pengene, og at Fattigudvalget ikke mente det heldigt at lade Udbetalingen foregaa gennem

en privat Forening. Udbetalingen fandt Sted Fredag Formiddag paa Fattiggaarden ligesom Udbetalingen af alle andre Fattigunderstøttelser uden Fattighjælps Virkning, og der blev vist de blinde alt muligt Hensyn baade af Personalet og det øvrige Publikum. Hvis Byraadet skulde ønske Pengene udbetalt et andet Sted, skulde Udvalget intet have derimod.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 241—1914). Indstilling fra Fattigudvalget om **Indretning af et Optagelseshjem for Børn** i de Buxlundske Enkeboliger paa Graven.

Carl Laursen udtalte, at Udvalget, efter at Lejemaalet for Optagelseshjemmet i Vesterallé var opsagt til 1. Oktober, havde søgt at finde en Ejendom, der egnede sig til Optagelseshjem. Man havde tænkt paa Skolen i Vestergade, men den var snart fuldt besat og kunde altsaa ikke anvendes. Endvidere havde man overvejet, om Marketenderibygningen paa Kasernen ikke kunde bruges, men Tanken herom havde man maattet opgive, fordi der endnu ikke var truffet en endelig Ordning med Staten om Kasernen. Endelig havde man ogsaa set paa Skolen paa Christiansbjerg, men var hurtigt blevet klar over, at den ikke lod sig anvende. Man var da blevet staaende ved, at det tidligere Alderdomshjem ved de Buxlundske Enkeboliger paa Graven egnede sig bedst til at indrettes til Optagelseshjem, og man havde derfor anmodet Overlæge Riis om at se paa Ejendommen. Fra ham forelaa der ved Sagen Erklæring om, at Ejendommen nok kunde indrettes til det tilsigtede Hjem. Udvalget havde saa den 21. Juli sendt et Andragende til Byraadet om Bemyndigelse til at foretage de nødvendige Omforan-

dringer, men Borgmesteren havde ment det rigtigst, forinden Sagen kom for Byraadet, at der forelaa Tegninger og Overslag over, hvor meget Omforandringerne vilde koste. Da Udvalget ikke mente, at der var Anledning til at henvende sig til en Arkitekt, havde det anmodet Hr. Magnus Nielsen om Bistand med Fremskaffelse af Planer og Overslag. Disse forelaa nu, og efter dem var det Meningen at indrette Køkken og Spisekammer i Stueetagens nordøstlige Hjørne, at indlægge Vand, Gas, W. C. og elektrisk Lys og at oliemale alle Vægge i Værelser og Korridorer i 2 m Højde fra Gulvet, medens Resten limfarves. Antagelig vilde der kunne indrettes Plads til mellem 40—50 Børn. Udvalget havde ikke ment det nødvendigt at udbyde de forskellige Arbejder i Licitation, navnlig fordi det vilde trække Tiden ud, og der var derfor dels af Udvalget og dels af Hr. Magnus Nielsen fremskaffet Tilbud paa Arbejderne. Planen var blevet godkendt baade af Bygningskommissionen og Sundhedskommissionen. Sidstnævnte havde dog rettet en lille Henstilling, som Udvalget imidlertid ikke havde kunnet tiltræde. Udgiften vilde blive knap 11000 Kr., som Udvalget altsaa anmodede om at faa bevilget. Naturligvis kunde Udvalget kun beklage, at det under de nuværende Forhold skulde komme med Ønske om saa stor en Bevilling, men Foranstaltningen var aldeles nødvendig og uopsættelig, hvis man skulde kunde skaffe Plads til Børnene til Oktober Flyttedag. Spørgsmaalet om, hvor Pengene skulde komme fra, mente Udvalget det bedst at henvise til Budgetudvalget.

Jakob Jensen var imod Forslaget. Det var en smuk Enkebolig, der i sin Tid var blevet

overdraget Fattigudvalget, men den var blevet skamskændet, da man byggede Huset inde i Gaarden. Haven var forsvundet, og der var altfor kort Afstand fra Forhuset til Plankeværket og atter fra det til den Bygning, der nu tænktes indrettet til Børnene. Paa Bygningens Sydside var der kun $2\frac{1}{2}$ Alen til Plankeværket til Naboejendommen. Det bedste vilde være at rive den Bygning ned og anlægge Haven igen, saaledes at de gamle i Forhuset kunde komme til at bo pænt og hyggeligt. Det var let at se, at det var Bygningens Uhygge, der var Skyld i, at den stod tom. Kælderen lugtede som en Pesthule. At indrette Børnehjem et saadant Sted vilde Taleren modarbejde af al Magt. Det var meget rigtigt, at Fattigudvalget var i Forlegenhed, og maaske kunde man derfor bruge Bygningen et halvt Aars Tid, saa Udvalget kunde faa Tid til at komme med et ordentligt Forslag. Saa vilde man heller ikke have Brug for 11000 Kr., da der saa kun skulde indrettes Køken og Spisestue. Et midlertidigt Optagelseshjem kunde iøvrigt baade billigere og bedre indrettes paa Kasernen. Taleren vilde da henstille til Udvalget at forlade Tanken om at indrette Optagelseshjem i Enkeboligen og i hvert Fald kun midlertidigt at indrette det der, til der kunde komme Forslag om et ordentligt Hjem.

Carl Laursen hævdede, at det ikke var Bygningens Uhygge, men derimod det, at det var fattigunderstøttede, der boede i Forhuset, som bevirkede, at det gamle Alderdomsasyl ikke kunde lejes ud. Kasernen havde Udvalget ikke ment, det kunde nytte at tænke paa, saa længe Forholdet om Erstatningen ikke var afgjort. Efter Talerens Mening vilde der kunne blive et meget godt

Optagelseshjem paa Graven, naar de foreslaaede Forandringer blev vedtaget. Kælderen skulde kun bruges til Vadskehus.

F o r m a n d e n kunde ikke tro, at der vilde være noget i Vejen for midlertidigt at benytte noget af Kasernen til Optagelseshjem.

M i k a e l J o h a n s e n fandt Hr. Jakob Jensens Forslag udmærket. Skulde Hjemmet paa Graven blive uheldigt, vilde det være urigtigt at ofre 10000 Kr. paa dets Indretning. Udvalget burde tage Sagen tilbage og overveje den paa ny i Løbet af 8 Dage.

K j e l d S ø r e n s e n mente, at det paatænkte Hjem paa Graven vilde blive et rent Paradis i Sammenligning med det nuværende Optagelseshjem i Vesteralle. Det af Hr. Jakob Jensen omtalte Plankeværk maatte bort, hvilket vilde hjælpe meget, og ligeledes vilde de foreslaaede Forandringer hjælpe en Del. Intet af det, Udvalget havde set paa, havde passet bedre, og man kunde næppe indrette et Optagelseshjem andet Steds for den Sum, man her kunde nøjes med. Man kunde ikke blive ved med at nøjes med et provisorisk Optagelseshjem, og det paatænkte i Graven kunde slaa til for nogen Tid. Der var kun 2 Maaneder til Flyttedag, saa man fik næppe noget Hjem indrettet, hvis man ikke fulgte Udvalgets Forslag. At indrette Hjemmet paa Kasernen vilde blive ret kostbart. Taleren havde intet imod at lade Udvalget se paa Sagen endnu en gang, men man fik næppe noget brugeligt for ret meget mindre end foreslaaet.

C a r l L a u r s e n foreslog Sagen udsat til Behandling i det lukkede Møde. (Se B Side 85).

Udgik til Behandling for lukkede Døre.

17. (J. Nr. 3—1914). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** i Gasværkets, Elektricitetsværkets, Marselisborg Hospitals, Alderdomsunderstøttelsens og Fattigvæsenets Regnskaber for 1913—14.

Overgik til 2. Behandling.

